

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

- Op 23 juni 2022 is de motie 'De aanpak van armoede en schulden worden herijkt en vernieuwd' (22bb4367) ingediend door 50PLUS aangenomen.
- Naar aanleiding van de regeling van werkzaamheden van 50Plus 'Iedere euro is voor ouderen meegenomen!' van 23 augustus 2022 (22bb5535) heeft wethouder Yigit in de raadsvergadering van 25 augustus 2022 aangegeven door middel van een brief hierop te reageren, dat doen we ook met deze brief.
- Daarnaast heeft wethouder Yigit een aantal toezeggingen gedaan over korte termijn acties gezien de huidige energiecrisis en inflatie, die doen we ook met deze brief af.

In deze brief vindt u de volgende onderdelen:

- Toelichting hoofdlijnennotitie nieuw beleidsplan armoede en schulden 2023-2026
- Toelichting actieplan Geldzorgen

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Beleidskader Armoede en Schulden 2019-2022: Uit de knoop
- Collegebrief inzake bestuurlijk team aanpak effecten energiekosten en inflatie (22bb005970)
- Tweede collegebrief inzake bestuurlijk team aanpak effecten energiekosten en inflatie welke op 4 oktober 2022 naar uw Raad verzonden is

De volgende moties/toezeggingen worden met deze brief afgedaan:

- Motie 'De aanpak van armoede en schulden worden herijkt en vernieuwd' (22bb4367) – dit is de eerste motie naar aanleiding waarvan we de hoofdlijnennotitie gemaakt hebben
- Toezegging regeling van werkzaamheden van 50Plus 'Iedere euro is voor ouderen meegenomen!' van 23 augustus 2022 (22bb5535)

- Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden - uitbetaling energietoeslag (22bb5903)
- Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden - actieplan (22bb5901)
- Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden - overzicht acties (22bb5904)
- Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden - gesprek voedselbank (22bb5906)
- Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden! - Verre Bergen (22bb5902)
- Toezegging Beschikbare cijfers mensen met problematische schulden (22bb5580)
- Toezegging Promotie armoede initiatieven (22bb005623)
- Toezegging Hulptrajecten kredietbank (22bb006467)

Toelichting:

Bestuurlijke stukken

- De motie 'De aanpak van armoede en schulden worden herijkt en vernieuwd' (22bb4367) vraagt om binnen drie maanden naar de raad te komen met een voorstel voor een beleidskader hoe de aanpak van armoede en schulden te gaan herijken en te gaan vernieuwen. In de bijgaande hoofdlijnennotitie vindt u een voorstel voor de aanpak armoede en schulden 2023-2026.
- De regeling van werkzaamheden vraagt van wethouder Yigit een reactie op hoe de (stille) armoede onder ouderen de komende maanden kan worden bestreden, hoe ervoor gezorgd wordt dat alle ouderen die recht hebben op de energietoeslag en/of het AOW-tegoed die ook krijgen.
- De overige toezeggingen die gedaan zijn, hebben allen betrekking op het actieplan dat we meesturen met deze brief. Hieronder in de brief vindt u expliciet onze reactie hierop.

Toelichting

De actualiteit laat geen rooskleurig beeld zien. Dagelijks is te lezen dat als gevolg van de steeds verder stijgende prijzen voor energie en de hoge inflatie meer mensen en dus ook Rotterdammers in de financiële problemen komen. Dit maakt dat we genoodzaakt zijn om niet alleen na te denken over een nieuw armoede en schuldenbeleid vanaf 2023 maar ook over acties op de korte termijn. Daarom sturen we u als bijlage van deze brief het actieplan Geldzorgen mee.

Armoede en schulden aanpakken vergt echter een lange adem. Het is belangrijk om niet alleen op korte termijn naar de noden te kijken, maar om ook na te denken over de lange termijn. Armoede is een complex probleem, waarbij vele factoren een rol spelen en op elkaar inwerken. Dezelfde factoren kunnen soms zowel oorzaak als gevolg zijn. Er is helaas niet één oplossing of één weg uit de armoede. Het is daarom belangrijk in te zetten op een mix van interventies die daadwerkelijk bijdragen aan het voorkomen en aanpakken van armoede, de cirkel van armoede doorbreken en intergenerationele overdracht van armoede voorkomen.

Armoedebeleid moet effectief zijn. Het moet daadwerkelijk bijdragen aan het structureel verminderen van de armoede in Rotterdam en het moet niet alleen (korte termijn) symptoombestrijding zijn.

In de hoofdlijnennotitie leest u wat onze ambities en doelen zijn, binnen welke kaders, zoals wetgeving en financiën, we als gemeente moeten opereren en welk soort interventies het meest kansrijk en effectief zijn. De komende periode gaan we dit uitwerken naar concrete acties. We willen daar graag de input van uw Raad bij betrekken.

Korte termijn (actieplan)

In het actieplan Geldzorgen geven we aan hoe we de komende maanden Rotterdammers met financiële problemen gaan ondersteunen. Het Rijk onderneemt eveneens acties om de huidige energiecrisis en inflatie te verminderen en te verlichten. In het actieplan Geldzorgen en in de Collegebrief aanpak effecten inflatie en energiekosten welke op 5 oktober naar uw raad verzonden is leest u hierover meer

Het actieplan geldzorgen richt zich op:

- Bestaande acties om Rotterdammers met geldzorgen te ondersteunen.
- Uitbreiding van bestaande acties om meer Rotterdammers te bereiken met een aanbod voor ondersteuning.
- Acties die we nieuw inzetten om Rotterdammers in acute nood (te denken aan honger) te ondersteunen.

Vervolgproces actieplan

In het actieplan staan acties die nu nodig zijn en ongetwijfeld een tijd door lopen. Het is dan ook aannemelijk dat bepaalde acties straks ook een plek vinden in het nieuwe beleidsplan armoede en schulden 2023-2026. We monitoren de huidige situatie en zetten nieuwe acties in gang als de situatie daarom vraagt. Ook hier trekken we graag met uw Raad in op.

Lange termijn (hoofdpijnennotitie)

In de hoofdpijnennotitie treft u de kern van onze visie aan. De primaire gedachte is dat armoede en schulden iedereen kan overkomen en dat we als gemeente Rotterdammers die in armoede leven en/of met schulden te maken hebben op een goede en toegankelijke manier de juiste ondersteuning bieden. Onze ambitie is dat minder Rotterdammers financiële problemen hebben.

Deze ambitie bestaat uit de volgende onderdelen:

- Minder Rotterdammers hebben problematische schulden.
- Minder Rotterdammers leven in armoede, waardoor minder kinderen opgroeien in armoede.
- Daar waar oplossen van de problematiek nog niet lukt verzachten we het leven met financiële problemen door middel van ondersteuning.

De ambitie vertalen we in tien doelen:

1. We benaderen meer Rotterdammers met financiële problemen proactief.
2. Elke Rotterdammer die recht heeft op een inkomensondersteunende regeling, maakt daar gebruik van.
3. We maken een integrale aanpak voor het verminderen van het aantal kinderen in armoede.
4. We maken het hebben van financiële problemen actief bespreekbaar in de stad.
5. We vergroten de financiële redzaamheid van Rotterdammers.
6. In de ondersteuning die we Rotterdammers met financiële problemen bieden hebben we oog voor het individu. De Menselijke Maat is dus onze norm.
7. We vergroten de instroom van Rotterdammers in de schulddienstverlening en verkleinen de uitval tijdens trajecten.
8. We verzachten het leven in armoede voor Rotterdammers voor wie er (nog) geen perspectief is.
9. We incasseren onze vorderingen op een sociale manier

10. We stimuleren Rotterdamse bedrijven en organisaties om samen met ons armoede en schulden aan te pakken

Vervolgproces beleidsplan 2023-2026

De uitwerking van doelen naar effectieve acties/interventies vindt plaats in het najaar 2022 en voorjaar 2023. We nemen hier meer tijd voor zodat we gezamenlijk met verschillende partners, organisaties, wetenschappers, ervaringsdeskundigen en uw raad de vertaling naar effectieve interventies kunnen maken.

Als eerste stap in het vervolgproces met uw raad is dat we u graag uitnodigen voor een technische sessie op woensdag 16 november 2022 waarin we u verder meenemen in de armoede en schuldenproblematiek.

We willen daarnaast graag op een ander moment met u in gesprek om uw ideeën op te halen voor het nieuwe beleidskader.

Openstaande bestuurlijke stukken

Hieronder volgt per bestuurlijk stuk de informatie waarmee we voorstellen deze stukken als afgedaan te beschouwen.

- **Motie 'De aanpak van armoede en schulden worden herijkt en vernieuwd' (22bb4367)**
Deze motie doen we af door middel van de hoofdlijnennotitie die we als bijlage met deze brief mee sturen.
- **Toezegging regeling van werkzaamheden van 50Plus 'Iedere euro is voor ouderen meegenomen!' van 23 augustus 2022 (22bb5535)**
In deze regeling van werkzaamheden wordt expliciet aandacht gevraagd voor de positie van ouderen, de komende maanden. Zoals u in het actieplan kunt lezen zetten we onder andere in op papieren aanvraagformulieren waar de energietoeslag mee aangevraagd kan worden. Deze aanvraagformulieren zijn beschikbaar bij gemeentelijke locaties, maar ook bij onze partners waar deze Rotterdammers komen. Er kan direct gezamenlijk een aanvraag gedaan worden. Tevens zullen we met de promoteams specifiek inzetten op bijvoorbeeld seniorencomplexen, zodat we hen hiermee kunnen bereiken.
- **Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden - uitbetaling energietoeslag (22bb5903)**
We betalen de energietoeslag zo snel mogelijk uit. Rotterdammers met een inkomen tot 120% wettelijk sociaal minimum die de € 800,- energietoeslag al hebben gekregen, krijgen voor 1 november de resterende € 500,- uitbetaald. Rotterdammers die in de categorie vallen tot 120% WSM en nog een aanvraag indienen en recht hebben op de energietoeslag, betalen we zo snel mogelijk het totale bedrag van €1.300 uit. De Rotterdammer die valt in de categorie 120-140% WSM en nu een aanvraag indient krijgt zo snel mogelijk €800 uitbetaald.
- **Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden - actieplan (22bb5901)**
- **Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden - overzicht acties (22bb5904)**
Deze motie doen we af door middel van het actieplan dat we als bijlage met deze brief mee sturen.
- **Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden - gesprek voedselbank (22bb5906)**
Op 17 september 2022 heeft Voedselbank Nederland bekend gemaakt dat vanwege de inflatie de drempel voor het krijgen van een voedselpakket is verlaagd. Voor een alleenstaande geldt dat als het te besteden budget (na aftrek vaste lasten) maximaal 300 euro per maand is, dat er recht is op een

voedselpakket. Dat was tot nu toe een bedrag van 250 euro. Een alleenstaande ouder met twee kinderen kwam eerst in aanmerking voor een voedselpakket als er maandelijks minder dan 450 euro per maand overbleef. Dat bedrag ligt nu op 520 euro. De gemeente blijft nauw in contact met de Voedselbank over de inflatie en de impact hiervan op de Voedselbank.

De gemeente Rotterdam vindt het wel belangrijk dat mensen in armoede en/of schulden toegang blijven hebben tot eerste levensbehoeften, waaronder voedsel. Daarom ondersteunen wij naast de Voedselbank ook andere organisaties en voedselinitiatieven in de stad. Zo ondersteunen wij de Islamitische Voedselbank en allerlei (voedsel)initiatieven (b.v. Gaarkeuken, Hotspot Hutspot, Kledingbank en Hulpcentrum Portland). Zij hebben andere voorwaarden of geen voorwaarden. Zo blijft bijvoorbeeld voedsel bereikbaar en toegankelijk voor alle Rotterdammers. Daarnaast hebben we in het actieplan ook opgenomen dat we samen met belangrijke partners in de stad werken aan een vorm van noodhulp voor acute noden/primaire levensbehoeften zoals voedsel en kleding.

- **Toezegging De stad slaat alarm, urgentie geboden! - Verre Bergen (22bb5902)**

We zijn veelvuldig met de Verre Bergen in gesprek of zij nogmaals budget beschikbaar willen stellen ten behoeve van onder andere de energietoeslag. Hierover moet het bestuur van Stichting de Verre Bergen nog een besluit nemen.

- **Toezegging Beschikbare cijfers mensen met problematische schulden (22bb5580)**

In Rotterdam gebruiken we als indicator voor het aantal Rotterdammers met problematische schulden het aantal Rotterdammers met >6 maanden achterstand in betaling ziektekostenpremie, met en zonder betalingsregeling. In 2021 waren dat er 23.088. Tot en met 28 september 2022 zijn dat er zo'n 22.000.

Uit de meest recente raming van het Centraal Planbureau (augustus 2022) blijkt dat de koopkracht dit jaar historisch daalt. De combinatie van hoge inflatie en gematigde loonstijging leidt tot een forse daling van de koopkracht van gemiddeld 6,8% in 2022. Inmiddels is bekend geworden dat het inflatiepercentage in september met 17,1% is gestegen. Wat precies de gevolgen zijn voor de Rotterdamse koopkracht is niet uit te rekenen, maar een inschatting van OBI voor de Rotterdamse situatie laat zien dat 28% van de huishoudens in financiële problemen zou kunnen komen (81.000 huishoudens) omdat zo'n koopkrachtdaling voor hen niet op te vangen is.

Niet al deze mensen zullen zich bij de gemeente melden voor hulp. Dat heeft ook niet iedereen nodig.

Hoeveel Rotterdammers als gevolg van de inflatie en gestegen prijzen voor vaste lasten en levensonderhoud in een problematische schuldensituatie terecht zullen komen is niet te voorspellen. Dit is van veel persoonlijke factoren afhankelijk. Denk bijvoorbeeld aan de vorm van inkomen (werk of uitkering of anders), het huishoudboekje (verhouding inkomen-uitgaven-reserveringen), woon- en leefsituatie etc. De gemeente heeft daar in deze volle breedte geen zicht op.

- **Toezegging Promotie armoede initiatieven (22bb005623)**

Gezien de toenemende zorgen is het belangrijk om aandacht te geven aan alle initiatieven op het gebied van armoedebestrijding. Dat doen we door middel van verschillende acties in het actieplan. Dat doen we concreet door partijen en platforms in de stad in te zetten om vraag en aanbod voor hulp aan Rotterdammers in nood aan elkaar te koppelen. Een voorbeeld van zo'n platform is Zorgzaam010. Ook zetten we de website geldzorgen|rotterdam.nl in om het hulpaanbod onder de aandacht te brengen bij Rotterdammers.

- **Toezegging Hulptrajecten Kredietbank (22bb006467)**

Wethouder Yigit heeft tijdens de commissievergadering van 5 oktober toegezegd om met de Kredietbank Rotterdam overeen te komen dat mensen die een hulptraject volgen bij de Kredietbank niet uit hun traject gezet worden bij het ontstaan van nieuwe schulden door stijgende energieprijzen en zal hierover rapporteren aan de raad. Zowel tijdens het aanvraagproces van een schuldregeling als tijdens een lopende schuldregeling, zal de dienstverlening niet worden beëindigd wanneer achterstanden in de energiekosten ontstaan. Als iemand met een hoge jaarnota en/of hoog termijnbedrag van de energiemaatschappij wordt geconfronteerd dan gaan we op zoek naar oplossingen. Iemand kan bijvoorbeeld recht hebben op inkomensondersteunende regelingen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

- Het benodigde budget voor het actieplan is in 2022 € 1,1 mln en in 2023 € 3,4 mln. Dit kan gedekt worden binnen de huidige begroting.
- Als gevolg van dit actieplan verwachten we een groei in aanvragen en een betere benutting van de Rotterdamse inkomensondersteunende regelingen. De komende periode houden we hiervoor vinger aan de pols en bij het eerstvolgende P&C-document, de 10-maandsrapportage, informeren wij uw Raad hierover.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roizen

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlagen:

- Hoofdpijnennotitie nieuwe armoede en schuldenbeleid 2023-2026
- Actieplan Geldzorgen